

հալին, և ան ասեն մարդ կաշի ոսկոր կը մնայ, ինչպէս սովորաբար կը զուրցուի: Եթէ այդ վիճակը դեռ ևս շարունակէ, և միան ալ սպառած ըլլալով կրակը սնուցանելու անբաւական ըլլայ, արիւնը չտատամիր. մէկէն արիաբար ամենէն էական գործարանաց վրայ կը յարձը կի, և անխտիր ամենայն ինչ կը սպառէ, նաև ինքզինքն ալ. և որովհետև ատոր վերջը չգար, եթէ պատահ ժամանակին դուրսէն օգնութիւն չգայ, քիչ ատենուան մէջ տունն անբնակելի կ'ըլլայ և կեանքը մէջէն կը բաժնուի կ'ելլէ: Մարդն անօթութիւն կը մեռնի:

Բայց ինչպէս այն խեղճ բեռնարդոս Բալիսի իր կնկանը և որդւոցը համար կաշխատէր, որոնց բարօրութիւնն էր իր ճգանց գերագոյն նպատակը, թէ պէտ և վտանգի մէջ կը դնէր զանոնք ամեն բանէ զուրկ թողլու, նմանապէս արիւնն ալ մինչև ետքի վայրկեանն այդ կեանքին համար աշխատեցաւ, զոր և վերջապէս դռնէն դուրս հանեց, և այդ կործանիչն աշխատութիւնն զկեանքն առաւ տարաւ, իրապէս անոր բնակութիւնն երկարելու հետևանքն ունեցաւ: Առանց այս գործողութեան չատոնց առաջ բանը կը լմնար:

Կը շարունակուի:

ՍԿԻԶԲՆ ԱՐԱՐԶՈՒԹԵԱՆ

(Տես էրես 115:)

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐ

Յայսմ աւուր յիշատակ է հինգերորդ աւուր արարչագործութե՝ Աստուծոյ: յորում ասաց Աստուած թէ՝ հանցեն ջուրը զեռունս շնչոյ կենդանեաց: Յետ զարդարելոյ զերկիր ծառք և տնկք և զերկինս լուսաւորք, գայ ըստ կարգի՝ լնու զպակասութիւն ջրոյ յինքենէ, որպէս զթերութիւն երկրի յիւրմէ բնութենէն:

Ձի յայտ լիցի՝ թէ ոչ վայրապար չըր

ջերհողին Աստուծոյ՝ ի վերայ ջուրց՝ մինչ կայր ջուրն ի վերայ հողոյ. այլ զի տացէ նոցա զօրութիւն և բնութիւն ծնընդարարութեան: Եւ ասաց ի գէպ ժամու՝ զի տացէ զոր էառն. զթիւն ոչ ցուցանելով, որպէս և ոչ զբուսոց երկրի, և ոչ զաստեղաց երկնից. և մանաւանդ՝ զի մի աշխատ արասցէ զմեզ՝ զգործս անբաւազօրին Աստուծոյ՝ ի համար արկանել: Այլ զայն միայն արարչին թողցուք գիտել՝ որ թուէ զբազմութիւն աստեղաց և զբուսոց երկրի, զչիթս անձրևաց և զաւազ ծովուց: Եւ ասաց Աստուած. հանցեն ջուրը զեռունս շնչոյ կենդանեաց. համատարած ամենայն ջուրց հրամայեաց և ամենայն խոնաւութեանց. զի բոլեսոցն անհատաբար զկենդանի զեռունս, զոր մինչև ցայսօր է տեսանել. ի խոնաւութեան լոյն և ի սկախառն աւազոյ գորտք և ժըժմակք, մկունք և զեռունք և մրժղուկք. քանզի զեռուն ասելովն զամենայն ինչ որ կենաց մասն ունի՝ նշանակէ. սկսեալ ի մեծ և յահագին գազանէն լեիաթանայ. զոր և ինքն Աստուած յայտնեաց համբերող նահատակին իւրոյ Յօբայ: Նա է ասէ սկիզբն արարածոց տեառն որ ի ջուրս. զոր ոմանք երկու ասեն՝ որ փոխեն զիրեարս և որսան կերակուրս: Այլ Աստուած միաւոր ասաց՝ և մի է և անմահ մինչև ցկատարած կենցաղոյս: Եւ ապա սպանանէ զնա՝ որ արարն զնա՝ յօրինակ սատանայի, յորում աւուր տացէ նմա և զիւրն պատուհաս: Եւ թէ վասն էր է լեիաթանն որ շրջապատեալ է զաշխարհս. քանզի ընդդէմ կայ կոհակացն ովկիանու՝ յայնկոյս՝ Բեռլինոս կզղոյն. զի մի ապականեացէ զաշխարհս: Չեռունս շնչոյ ասէ՝ քանզի շունչն է նոցայն կենդանութիւն: Մի է հրամանն՝ և անբաւ են եղեալքն, որոց ոչ գոյ թիւ: Ոչ միայն համարին, այլ և որքանութիւն տեսակին և ազգին. թէպէտ և ասեն, թէ զձ, կենդանեաց ազգ ի ջուրս են և զձ, ի ցամաքի, այլ այն ամենայն միայն Աստուծոյ է գիտելի: Այս ծով մեծ, ասէ մարգարէն, և անդորր, ի սմա են սողունք որոց ոչ գոյ

թիւ, գաղաճք մեծամեծք և մանունք և վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ: Զոր քնդ Յորայ ասաց Աստուած՝ վասն լեւիաթանայ, թէ ետու զնա խաղալիք հրեշտակաց. որ 'ի տեսանելն զնա՝ հրեշտակաց Աստուծոյ զահագին կենդանին, զուարճացան և փառս ետուն Աստուծոյ: Եւ եղեն ազգի ազգի սեռք և տեսակք ձկանց. ոմանք թեաւորք և ոմանք թեփաւորք, և այլք լերկամարմինք. ոմանք տեղասէրք, և այլք մոլորակներ: Ոմանք ձուս ծրտեն, և այլք ձագս ծնանին՝ և ոչ աշխատին 'ի սնուցանելն. այլ 'ի ծովըն անկեալ ձուն գոյանայ 'ի Խն օրն: Նոյնպէս և որ յարգանդէ անկեալ անխնամ սնանին: Եւ ելին 'ի ջրոց թըռչունք ըստ հաստատութեան երկնից. զի մի և օգն անզարդ մնացէ: Եւ ճանապարհ թռչնոց 'ի վերայ օդոյն. զի յոյս տացէ մարդկան երբեմն և ինքեանց ելանել օդովն 'ի հանդիպումն Աստուծոյ: Եւ ոմանք 'ի հաւուց երկակենցադք են, որք վայելեն 'ի ջուրս և 'ի ցամաքս. և կէսք միակենցադք են: Եւ են ոմանք գիշակերք և ոմանք կտակերք, որպէս և 'ի ձկանց ոմանք մամուռ ուտեն, և ոմանք բոյսս ճարակեն. և այլք մարմնակերք են: Գիշակեր հաւք կորակտուցք են և ճիրանաւորք: Ոմանք մագլաւորք և ատամնաւորք, հոգաբարձութեամբ ամենատես արարչին: Եւ ընդակեր հաւքն ուղղակտուցք են. և կէսք 'ի նոցանէ նախահոգակեր են և ծնողասէրք, որպէս զճայսն և զարագիւսըն. և այլք ապուշք և անխնամք: Ոմանք ողջախոհք՝ որպէս տատրակքն. և կէսք վաւաշտոր իբրեւ զաբաղաղ և զազանիս: Ոմանք պատշաճք առ 'ի յուսումն, որպէս թութակ հաւն և կապիկն որ է մայմունն, այծն և արջն: Եւ ոմանք որսակներ, որպէս բաղայն և վաքուժակն, ցին և արծիւն: Ոմանք անձեռնընտելք, որպէս զարօրն, և զխորդն՝ որ է կռունկն: Եւ այն որ ասէ՝ Բսա հաստատութեան երկնից: Ոչ թէ 'ի հաստատութիւնն ելանեն. այլ զի ընդդէմ և առ երեսօրն չրջին, և կամ զի օդ հաստատութիւն է նոցա. և երկին՝ որ

անսղալ բառնայ զնոսա. ըստ որում, և թռչունք երկնից ասին: Յորոց ոմանք զգայունք և յար են բանականաց. որպէս արծուին որ նորոգէ զհնութիւն, և խորդք և արագիւք, ճայք և որիւք՝ մարդապէս պատերազմին, և միմեանց օգնական լինին. և քարադրն որ 'ի տունս թագաւորաց լինի, ասեն թէ 'ի մահու հիւանդէն դարձուցանէ զերեսն. և թէ կենաց լինի հիւանդն, կայ ընդդէմ նորա, հայի 'ի նա և քաղէ զցաւն նորամինչ և առողջացի: Եւ արար Աստուած կէտս մեծամեծս. յիրաւի զգուշանայ մեծն Մովսէս՝ զարարն ասելով՝ 'ի վերայ մեծամեծ կիտոսացն. զի մի վասն հագին տեսեանցն պաշտեսցին 'ի տեսողացն. քանզի իբրեւ զլերինս և զըլուրս են անճոռնիք և վիթխարիք. վասն որոց և կէտ ասին վասն մինակութեան. քանզի յոր վայր և լինին՝ սպառեն զայլսըն ուտելով. զոր խնամքն Աստուծոյ յաննաւագնաց խորս արգել փակեաց զնոսա, ոչ քնասել մարդկան: Զորոց ասի թէ՝ առ 'ի չբաւելոյ ծովային կենդանեացն 'ի կերակուր, միջովն 'ի վեր ելանեն և արածեն ըստ ասելոյն Աստուծոյ առ Յոր. Այդ քո առաջի է՝ զի գաղաճք իբրեւ զարջառս խոտ ճարակեսցեն: Եւ վասն ոմանց ասեն, թէ ջուր լնուն յորովայնսն, և փչեն 'ի լերինսն առապարացն, և անտի լինին հեղեղք. և առնուն վայրի երէս և զազանս՝ և տանին. և նա զբերանն ընդդէմ կալեալ առնու զկենդանիսն 'ի կերակուր՝ և զջուրն սկախառն 'ի դուրս փսխէ: Եւ 'ի չբաւել կերակրոյն՝ սովամահ լինին. և ելանեն 'ի վերայ ջրոյն որպէս լեռն մեծ. յամօթ պաշտողացն զնոսա որպէս զԱստուած: Եւ այսոքիկ 'ի ջրոց գոյանան. այլ և մարդկային մարմինս և ամենայն զգայական կենդանեացս 'ի ջրոց եղեն և լինին: Որպէս ամենայն սերմըն 'ի ծնողաց հոսեալ և հատեալ ջուր է՝ վասն որոց ասէ սաղմոս. Զայն տեսաւ 'ի վերայ ջուրոց. այսինքն հրամանն Աստուծոյ. որ առնէ զկենդանիս 'ի ջրոց սերմանց: Այլ թէ երբեմն հողոյ՝ և արդ ջրոց հրամայէ բղխել: Այլ և երեքեան

ևս տարեւորքն լուան, և 'ի չորից գոյացանն ամենայն կենդանիք, որպէս ցուցանեն ոսկեբրն՝ զհողն, մանաւանդ զի քարուտ է հողն: Զիւրք և նեարդք և շարժմունք երակաց՝ զօղն ունին. արիւնն զհուրն. և թանձրութիւն զլուրն: Այսոքիկ՝ միապէս գտանին ջրայնոցն և ցամաքայնոց: Եւ այն ևս գիտելի է, զի թուչունք 'ի վերայ օդոյ՝ թ ոտքն և թ թեւքն՝ Աստուծոյ երկիր պազանեն: Ոմանք 'ի ձկանց՝ որոճ ածեն և ոսսակրօսք կոչին: Եւ այլք 'ի ձկանց և 'ի հաւուց որ սէր իմն և բարեկամութիւն ունին առ ընկերան. և զորսացեալսն 'ի միասին ուտեն. որպէս պիւնայքն և պինասպասայքն, յօրինակ ընկերասէր և բարեմիտ մարդկան: Եւ են որ խորամանկութիւն ունին. որպէս հիւլոան փղբրիկ. որ գտեալ 'ի քուն զկուկորդիլոսն գազան, մտանէ ընդ բերանն յորովայնն՝ ուտէ զամենայն փորոտիսն, և ընդ նստոյ տեղիս 'ի դուրս ելանէ: Եւ հաւն արաքոս՝ կերակրի 'ի մնոյն՝ որ յատամունս կոկորդիլոսին է, բարեկամութիւն կալեալ ընդ նմա. ճչէ և թեւահարեալ փարի զնովաւ. և մաքլօքն քորէ զնա. յամօթ այնոցիկ որոց մոռացան զսեղան սիրելեաց իւրեանց: Զուկն անբիւրօս, որ կոչի կողամայր, որովայն ոչ ունի, այլ միայն կողեր մերկ. զորս կոտորեալ մին մին տնկէ յատակս ծովուն. և այնք լինին ձկունք որպէս զինքն նմա զաւակ: Եւ այս ցուցանէ հաւատալի գոլ զեւա 'ի կողէն Ադամայ: Կատովքեփոսն՝ որ կոչի վայրահայեաց, ըզհուրն 'ի բերանոյն յերկիր թափէ, զի մի մշասեսցէ զըք 'ի կենդանեաց: Բազէ զչամանդաղ աչացն սրբէ կեղևով եղեգան: Նոյնպէս և ծիծեառն զխաւարեալ աչս ձագուցն լուսաւորէ: Եւ այլ այսպիսի բազում են 'ի հաւուց և 'ի ձրկանց հիւանալոյ արժանի, զորս արար Աստուած: Արդարև մեծ են զործքն Աստուծոյ, և զամենայն ինչ իմաստութեամբ արար:

Եւ օրհնեալ զնոսա Աստուած և ա-
սաց. Աճեցէք և բազմացարուք, և լցէք
զՎուրադ, և թռչունդ բազմասցին՝ի վե-
րայ երկրի. զի յայտ լիցի թէ յօրհնու-

Թե՛նէ՛ն Աստուծոյ աճի՛ն և ոչ 'ի բնու-
թե՛նէ: Այլ զի և բաւական լիցի՛ն մի-
մեանց 'ի կերակուր, լի պահելով զջուրս
և զօդս 'ի փառս արարչին:

Եւ արդ զիտելի է, զի առաջին աւարարչութիւն օրինակ էր երկրորդիս. զի որպէս 'ի հինգերորդի աւուրս թռչունք 'ի յօգս վերացան 'ի ջրոց, նոյնպէս և սուրբ առաքեալքն 'ի հողանիւթ վարմէս՝ և 'ի ծովու աշխարհական զբաղմանց՝ 'ի յերկինս վերացան, այնու զի 'ի կեանս հրաւիրեցան։ Եւ որպէս 'ի հինգերորդ դարուն զազգն Իսրայէլի Մովսէս յամալն և 'ի ծովն մկրտեաց, այսպէս և Քրիստոս՝ յաւազ հինգ շաբաթու աւուրն՝ զոտս առաքելոցն ջրով լուաց, և ճանապարհ 'ի յերկինս եբաց, որպէս և Մովսէս Իսրայէլի յանապատն առաջնորդեաց։ Եւ տես՝ զի յերրորդ աւուրն՝ ընդ զգալի ծառոց և զտունկս իւմանալեացն տնկեաց. այս է՝ զընտրութիւն սուրբ մարգարէիցն գուշակեաց։ Եւ 'ի չորրորդում՝ աւուր 'ի նմանութիւն արեգականն և աստեղաց աւետիս ծնընդեանն Քրիստոսի։ Եւ ընտրութիւն աւմենայն սրբոցն Աստուծոյ 'ի նմանութիւն աստեղացն գուշակեցաւ, ընդ դարութեան արեգականն Քրիստոսի։ Այսպէս և սուրբ առաքեալքն յաւուր հինգշաբաթուս ընտրեցան լուացմամբ ոտից նոցա։ Եւ յաւուր հինգշաբաթի, Համբարձմանն Քրիստոսի՝ կաթողիկոսունք ձեռնադրեալ օրհնեցան 'ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ։

Կը շարունակուի :

ՍԵՒԱՊԱՐԱՆՈՑ ԿԱՐԱՊ

Մեր կողմերը տեսնուած Կարապը (cygnus olor) որ զարմանալի է մարմնոյն մեծութեամբ, կլորաձև ու վայելչ տեսքով, փայլուն և ջինջ սպիտակութեամբ, զիւրաթեք ու կորովի շարժմունքով, մերթ ոգելի և մերթ քաղցրագեղ կեցուածքով, և որ իր փափուկ և հիացուցիչ գեղեցկութեան համար գիշարանութենէ հայր անուանած է